

Societatea civilă dezvoltă politici publice

cod MySMIS 109834/ cod SIPOCA 202

Propunere de politici publice nr. 3

Dezvoltarea mecanismelor de inserție a tinerilor pe piața muncii din România, cu accent pe tinerii cu dizabilități

Formular conform Hotărârii Guvernului 777/2005 pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile de elaborare, monitorizare și evaluare a politicilor publice la nivel central

1. Instituția inițiatoare	Asociația pentru Implicare Socială, Educație și Cultură
2. Formularea problemei	<p>În România anul 2019 inserția profesională a tinerilor se îmbunătățește, măsurile implementate de autoritățile centrale în vedere stimulării ocupării forței de muncă au dat rezultate vizibile din perspectiva diminuării numărului de șomeri. Totodată se poate identifica o creștere a numărului de oportunități ce pot contribui în procesul de inserție al unui tânăr (voluntariat, stagii de practică, internship), dar problema majoră cu care ne confruntăm în acest moment este reprezentată de o lipsă a serviciilor pentru tineret din perspectiva ocupării și pregătirii pentru încadrarea în câmpul muncii. Conform „Barometrului de opinie publică tineret” realizat de Ministerul Tineretului și Sportului (MTS) în anul 2016, doar 9% dintre tineri știau de existența unui centru de tineret în localitatea lor și doar 19% dintre aceștia au beneficiat de servicii de tineret. Astfel, aproximativ 2% dintre tinerii din România beneficiau de activități organizate de lucru cu tinerii, așa cum rezultă din studiul comandat de ministerul de resort¹.</p> <p>Intervenția statului pe piața muncii în favoarea stimulării inserției tinerilor are în vedere activitatea legislativă, prin reglementările legislative se poate realiza o încurajare a angajatorilor de a încadra tineri în muncă. Reglementări legislative recente ce au favorizat îmbunătățirea inserției profesionale a tinerilor pe piața muncii sunt: Legea nr. 78/2014 privind reglementarea activității de voluntariat în România și Legea nr. 176/2018 privind internshipul. Prin astfel de măsuri ce favorizează dezvoltarea mecanismelor de inserție pe piața muncii se poate realiza pregătire calitativă a resurselor umane în vederea ocupării și asigurarea personalului necesar în contextul deficitului de forță de muncă cu care se confruntă România în anumite sectoare de activitate.</p>

¹ Rezultatele „Barometrului de opinie publica tineret” fiind disponibile online pe website-ul MTS: <http://mts.ro/wp-content/uploads/2016/12/1.-Barometru-de-opinie-publica-tineret-2016.pdf>

Societatea civilă dezvoltă politici publice

cod MySMIS 109834/ cod SIPOCA 202

Efectele pe care le poate produce o politică de stimulare a încadrării tinerilor ar avea un impact major în procesul de inserție al acestora pe piața muncii, tinerii constituind un pol de interes pentru angajatori când există o politică de susținere a acestora. Considerăm a fi oportună o strategie de stimulare a ocupării forței de muncă în funcție de domeniile de activitate ce se regăsesc în plan național, statul fiind în măsură să inițieze și să aplice măsuri de stimulare specifice fiecărui domeniu. Dar această măsură nu poate fi implementată fără un studiu prin care să fie identificată evoluția sectoarelor de activitate, domeniilor în care se înregistrează deficit de personal, domeniilor în care există un surplus de persoane calificate, impactului pe care îl are progresul tehnologic pe piața muncii și locurilor de muncă ce vor fi înlocuite de tehnologie. Progresul tehnologic este un factor care trebuie analizat cu atenție din perspectiva viitoarelor schimbări de pe piața muncii și al impactului pe care îl poate produce, dacă nu există mecanisme de previzionare a schimbărilor din piață se poate ajunge la o creștere explozivă a numărului de șomeri.

Ministerul Muncii și Justiției Sociale deține capacitatea de implementare a măsurilor de stimulare a încadrării tinerilor prin instituțiile pe care le are în subordine, la nivel central, regional și local și este principalul vector care contribuie la anumite schimbări ale pieței prin activitatea legislativă.

Inserția tinerilor pe piața muncii trebuie să rămână prioritară, calitatea formării profesionale se reflectă în rata inserției profesionale a absolvenților și implicit activarea acestora în domeniul formării profesionale. Având în vedere dinamica pieței muncii, sunt necesare multiple abordări procedurale privitoare la procesul de adaptare al strategiilor guvernamentale cu realitatea și cerințele de pe piața muncii. Trebuie sporită atenția și interesul acordat de instituțiile statului față de inserția și retenția tinerilor, măsurile active de stimulare a inserției profesionale continuând a fi una din prioritățile de pe agenda instituțională. Demararea procedurilor de îmbunătățire a inserției profesionale și de sprijinire a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă a făcut obiectul uneia din Recomandările specifice de țară (RTS) din anul 2016, ministerul a lucrat în decursul acestor ani la implementarea acestei recomandări, dar există aspecte la care trebuie lucrat în continuare, precum: inserția tinerilor cu dizabilități sau promovarea încadrării în muncă a tinerilor cu dizabilități. Pe fondul accelerării schimbărilor din piață, problemele privitoare la inserția profesională și ocuparea persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă aparținând unor grupuri vulnerabile sau din zone defavorizate poate genera discrepanțe tot mai mari din punct de vedere al gradului de ocupare în muncă. Cel mai ridicat grad de ocupare se

Societatea civilă dezvoltă politici publice

cod MySMIS 109834/ cod SIPOCA 202

înregistrează în rândul persoanelor cu studii superioare, rata de ocupare a persoanelor cu studii superioare fiind în anul 2017 de 87,9% (AMIGO 2017)², dar o rată de ocupare de 42,5 % în rândul persoanelor cu un nivel scăzut de educație.

Putem constata că piața tinde să solicite o calificare tot mai înaltă, România înregistrează 786.631 de persoane fără școală (245.387 de persoane analfabete), 2.556.286 de persoane cu studii primare, 4.868.213 de persoane cu studii gimnaziale și 6.891.414 de persoane cu studii profesionale și liceale (2.500.655 - profesional și de ucenici 4.390.759 - liceal) la recensământul din anul 2011³. Îngrijorător este faptul că regăsim un mare număr de tineri (15 - 34 de ani) cu o educație precară: 83.556 de tineri fără școală, 243.192 de tineri cu studii primare, 1.735.358 de tineri cu studii gimnaziale, 471.275 de tineri cu studii profesionale/de maiștri și de ucenici și 1.588.027 de tineri cu studii liceale. Numărul total al tinerilor cu vârste cuprinse între 15 și 34 de ani fără studii postliceale sau superioare este de 4.121.408, din totalul de 5.300.623 de tineri. Astfel, se pune problema de competență în rândul resurselor umane din piață, se pune problema unui deficit de forță de muncă, calificată sau necalificată, care dispune de competențe transversale ce pot permite mobilitatea pe mai multe posturi sau domenii de activitate. În contextul unui număr relativ mic de tineri cu studii superioare în plan național, 1.081.011 de tineri cu vârsta cuprinsă între 15 și 34 de ani, se pune problema unui plan de previzionare a schimbărilor din piață datorită unui număr de peste 4 milioane de tineri ce pot fi afectați în mod direct de progresul tehnologic.

Procesul de adaptare al strategiilor guvernamentale în domeniul muncii cu nevoile pieței muncii trebuie să se îmbunătățească, având în vedere faptul că urmează a fi adoptată o nouă strategie națională pentru ocuparea forței de muncă. Considerăm oportună integrarea concluziilor adoptate de Consiliul European⁴ la data de 22 mai 2019, concluzii ce se concentrează asupra problemelor specifice cu care se confruntă tinerii în mediul actual al pieței muncii: nesiguranța, lipsa protecției sociale, sărăcia persoanelor încadrate în muncă, condițiile precare de muncă.

² „Ancheta forței de muncă în gospodării” (AMIGO) desfășurată în anul 2017 de către Institutul Național de Statistică (INS).

³ Recensământul populației și al locuințelor „Populația stabilă de 10 ani și peste pe sexe și grupe de vârstă, după nivelul de educație – categorii de localități, macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe”, <http://www.recensamantromania.ro/rezultate-2/>

⁴ Ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor „Tinerii și viitorul muncii”, <https://www.consilium.europa.eu/ro/policies/youth-employment/>

Societatea civilă dezvoltă politici publice

cod MySMIS 109834/ cod SIPOCA 202

	<p>Sporul natural negativ din ultimele decenii are un impact deosebit de important și cu implicații majore pentru piața forței de muncă din România, sporul natural negativ și migrația au condus la o agravare a diminuării populației apte de muncă. Declinul demografic corelat cu migrația determină o accelerare a diminuării efectivului de resurse umane necesar angajatorilor din piață. Sectorul economic are cel mai mult de suferit de pe urma acestei corelări, datorită unui deficit accentuat de forță de muncă.</p> <p>România se regăsește într-o situație problematică în acest moment datorită sporului natural negativ, migrației, abandonului școlar și ratei de promovabilitate la examenul de bacalaureat, aceste probleme încep să producă efecte negative ce au impact direct asupra diverselor ramuri de activitate din țară. Când vorbim despre problemele tinerilor, vorbim despre problemele resursei umane, totodată de problemele angajatorilor și implicit de problemele statului.</p>
3. Denumirea politicii	Dezvoltarea mecanismelor de inserție a tinerilor pe piața muncii din România, cu accent pe tinerii cu dizabilități
4. Scop	Îmbunătățirea ratei de inserție profesională a tinerilor și asigurarea efectivului de resurse umane calitative conform cerințelor de pe piața muncii, cu accent pe tinerii cu dizabilități
5. Obiective generale/ obiective specifice	<p>Obiectivul general al politicii este acela de asigurarea a unui cadru favorabil inserției profesionale a tinerilor pe piața muncii din România, prin introducerea unei strategii privitoare la creșterea accesibilității tinerilor la locurile de muncă din domeniul de specializare și remunerarea corespunzătoare a acestora.</p> <p>Obiectivele specifice ale politicii publice sunt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Satisfacerea cererii de forță de muncă din piață - Programe de pregătire conforme cu cerințele de pe piața muncii - Creșterea gradului de ocupare în rândul tinerilor - Colaborarea interinstituțională

Societatea civilă dezvoltă politici publice

cod MySMIS 109834/ cod SIPOCA 202

	<ul style="list-style-type: none"> - Cercetare la nivel național cu privire la tendințele pieței muncii - Realizarea unui registru local cu angajatori publici și privați - Înființarea grupurilor județene de lucru
6. Beneficiari	<p>Beneficiari direcți:</p> <p>Elevi Studenti Absolvenți Tineri NEETS Tineri cu vârsta cuprinsă între 14-35 de ani Tinerii din România aflați în situații diferite de vulnerabilitate Tinerii cu dizabilități</p> <p>Beneficiari indirecți:</p> <p>Ministerul Muncii și Justiției Sociale și serviciile sale teritoriale care oferă servicii tinerilor și desfășoară activități de lucru cu tinerii (Agențiile Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă)</p> <p>Ministerul Tineretului și Sportului și serviciile sale teritoriale care oferă servicii tinerilor și desfășoară activități de lucru cu tinerii (Direcțiile Județene pentru Sport și Tineret)</p> <p>Ministerul Educației Naționale și serviciile sale teritoriale care oferă servicii tinerilor și desfășoară activități de lucru cu tinerii (Centrele de Consiliere și Orientare în Carieră)</p>

Societatea civilă dezvoltă politici publice

cod MySMIS 109834/ cod SIPOCA 202

	<p>Autoritățile Publice locale care oferă sau vor oferi servicii tinerilor și desfășoară sau vor desfășura activități de tineret</p> <p>Organizațiile de și pentru tineret</p> <p>Alte organizații care furnizează servicii pentru tineri și desfășoară activități de lucru cu tinerii</p>		
7. Variante de soluționare	Impact	Buget	
<p>Varianta 1: Realizarea unui registru local</p>	<p>Realizarea unui registru local cu fiecare angajator public/privat în care să fie trecute companiile, organizațiile, fundațiile, instituțiile publice. În acest registru să se facă încadrarea după:</p> <p>Domeniul de activitate al angajatorului,</p> <p>Nivelul de studii necesare,</p> <p>Competențele și aptitudinile necesare ocupării postului</p> <p>Experiența necesară</p> <p>Numărul total al angajaților</p> <p>Nevoia de personal</p> <p>Perspectivile de dezvoltare/extindere</p> <p>Acest registru urmează a fi realizat de fiecare AJOFM, registrul având o importanță deosebită pentru:</p> <p>1. Identificarea domeniilor cu deficit de personal</p>	<p>Se poate preconiza un impact puternic în zona pieței forței de muncă din România, acest registru va facilita formarea și plasarea forței de muncă în fiecare sector de activitate. Prin intermediul registrelor locale se încurajează dialogul și colaborarea din plan local sau regional. În contextul dinamicii pieței muncii se poate identifica utilitatea și necesitatea unei astfel de măsuri care va putea reprezenta un mecanism de previzionare a evoluțiilor din piață.</p> <p>Înregistrarea tuturor actorilor relevanți din piață în funcție de domeniu, nivel de calificare, experiență, numărul de angajați, locurile vacante și perspectivele de dezvoltare produce o radiografie reală a situației din piață. Se poate determina corespunzător evoluția anumitor sectoare sau unde tinde să se dezvolte piața, aceste informații fiind utile tuturor autorităților publice centrale din perspectiva investițiilor și intervențiilor din partea statului.</p> <p>Un alt aspect asupra căruia se produc efecte prin implementarea acestei măsuri vizează informarea corectă</p>	<p>Nu este cazul, varianta se bazează exclusiv pe aprobarea unui set de reglementări</p>

Societatea civilă dezvoltă politici publice

cod MySMIS 109834/ cod SIPOCA 202

	<p>2. Facilitarea legăturii dintre tineri și angajatorii din plan local.</p> <p>3. Identificarea competențelor și aptitudinilor ce trebuie integrate în planurile de învățământ.</p> <p>4. Identificarea partenerilor pentru practica studenților</p>	<p>asupra evoluției tehnologice în domeniile de activitate prioritare. Informațiile rezultate contribuie la realizarea unui plan de intervenție în vederea recalificării persoanelor care ocupă un loc de muncă ce va fi înlocuit de tehnologie.</p>	
<p>Varianta 2: Realizarea unui studiu național</p>	<p>Realizarea unui studiu național de identificare a:</p> <p>1. Evoluția sectoarelor de activitate.</p> <p>2. Domeniilor în care se înregistrează deficit de personal</p> <p>3. Domeniilor în care există un surplus de persoane calificate.</p> <p>4. Impactului pe care îl are progresul tehnologic pe piața muncii.</p> <p>5. Locurilor de muncă ce vor fi înlocuite de tehnologie</p>	<p>Studiul reprezintă o etapă în dezvoltarea unei politici interministeriale pentru Ministerul Muncii și Justiției Sociale, Ministerul Educației Naționale, Ministerul Finanțelor Publice, Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației publice, Ministerul Economiei, Ministerul Fondurilor Europene, Ministerul Cercetării și Inovării, Ministerul pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenoriat.</p> <p>Acest studiu vine în întâmpinarea nevoilor regăsite în piață și previzionarea provocărilor viitoare, poate reprezenta totodată studiul pentru elaborarea unei strategii naționale în vederea asigurării resurselor umane calificate corespunzător pentru fiecare sector de activitate.</p>	<p>Nu este cazul, varianta se bazează exclusiv pe aprobarea unui set de reglementări</p>
<p>Varianta 3: Înființare grupuri de lucru</p>	<p>Înființarea grupurilor de lucru la nivel de județ în care să fie selectați angajatori din plan local, reprezentanți ai universităților, reprezentanți ai autorităților publice, elevi, și studenți.</p>	<p>Grupurile de lucru sunt înființate de Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă (AJOFM) și asigură colaborarea actorilor relevanți din plan local pentru dezvoltarea pieței muncii din plan local sau regional. Aceste grupuri de lucru</p>	<p>Nu este cazul, varianta se bazează exclusiv pe aprobarea unui set de reglementări</p>

Societatea civilă dezvoltă politici publice

cod MySMIS 109834/ cod SIPOCA 202

	<p>Priorități ale grupului de lucru:</p> <p>Identificarea nevoilor cu care se confruntă comunitatea</p> <p>Identificarea soluțiilor pentru problemele identificate</p> <p>Identificarea surselor de finanțare</p> <p>Realizarea propunerilor de proiect pentru entitățile abilitate să le implementeze.</p> <p>Realizarea parteneriatelor</p> <p>Crearea de locuri de muncă</p> <p>Reducerea abandonului școlar</p> <p>Programe de tip „A doua șansă”</p> <p>Facilitarea mobilității forței de muncă</p> <p>Promovarea beneficiilor și oportunităților de implicare, angajare sau finanțare.</p> <p>Previzionarea pe termen mediu și lung a transformărilor profesionale în care apar noi ocupații și dispar altele.</p> <p>Raportarea realităților profesionale cu medii similare celor din România care prezintă dificultăți profesionale la angajare, promovare, competențe.</p> <p>Motivarea învățării pe tot parcursul vieții.</p>	<p>implică specialiștii cu experiență din diverse domenii de activitate din plan local, autoritățile publice beneficiind de expunerea situației reale din plan local și de eventuale soluții din partea membrilor grupului. Implicarea mediului de afaceri în aceste grupuri poate reprezenta o oportunitate de a atrage fonduri externe bugetului de stat (fonduri europene). Constituirea grupurilor de lucru la nivel de județ constituie o metodă de implicare a tuturor actorilor interesați de dezvoltarea pieței locale și de inovare în domeniul politicilor administrative.</p>	
Varianta 4: Demarare	Demararea unui proiect complementar proiectului INTESPO care să accentueze creșterea numărului de	Se poate previziona un impact pozitiv asupra numărului de tineri NETTs înregistrați la Serviciul Public de Ocupare	

Societatea civilă dezvoltă politici publice

cod MySMIS 109834/ cod SIPOCA 202

<p>proiect complementar INTESPO</p>	<p>tineri inactivi NEETs înregistrați la Serviciul Public de Ocupare (SPO) în vederea furnizării de măsuri personalizate de sprijin. În cadrul acestui proiect complementar se va urmări implicarea ONG-urilor pentru identificarea tinerilor NEETs din zonele rurale. ONG-urile din comunitățile rurale sau apropiate pot dezvolta o rețea socială eficientă în vederea identificării tinerilor care nu au un loc de muncă și nu sunt cuprinși în sistemul educațional sau de formare profesională. Această propunere vine din realitatea practică unde a fost demonstrat faptul că sunt mai eficiente și de impact acțiunile plasate sub semnul responsabilității locale, pentru că membrii comunităților se cunosc și pot dezvolta mult mai ușor mecanisme de atragere a tinerilor NEETs în vederea înregistrării la SPO.</p>	<p>(SPO), dar și asupra motivării acestora de a participa la programele de tip „A doua șansă” sau de consiliere și orientare profesională.</p> <p>Persoanele de referință din cadrul comunității locale sau învecinate pot crește gradul de încredere al acestei categorii de tineri în vederea participării lor la programele menite să le faciliteze inserția și integrarea pe piața muncii.</p> <p>Un alt motiv pentru care este important ca tinerii NEETs să lucreze cu ONG-uri sau structuri din comunitatea locală/ din regiune este reprezentat de apartenența etnică a populației. Poate exista o deschidere mult mai mare de colaborare cu ONG-urile sau structurile ce le reprezintă interesele, fiind motivați să participe la programe informare și consiliere în vederea integrării pe piața muncii. Deschiderea față de reprezentanți ai etniei sau minorității din care fac parte poate fi mult mai mare decât față de reprezentanții unor instituții publice.</p>	
<p>Varianta 5: Program național pentru îmbunătățirea angajării</p>	<p>Inițierea unui program național în cadrul ANOFM pentru îmbunătățirea integrării tinerilor cu dizabilități pe piața muncii. Programul va conține măsuri precum:</p>	<p>Propunerea are un impact major asupra îmbunătățirii calității vieții persoanelor cu dizabilități prin asigurarea unor șanse reale pe piața muncii și prin încurajarea persoanelor juridice să angajeze persoane cu dizabilități. De asemenea, statul va înregistra o relaxare a sistemului asigurărilor sociale prin</p>	

Societatea civilă dezvoltă politici publice

cod MySMIS 109834/ cod SIPOCA 202

tinerilor cu dizabilități	<ul style="list-style-type: none"> - testarea aptitudinilor vocaționale pentru tinerii cu dizabilități și îndrumare către alegerea domeniului potrivit; - activități de instruire gratuite; - promovarea activităților de antreprenoriat în rândul tinerilor cu dizabilități și îndrumare către deschiderea unei afaceri; - identificarea de locuri de muncă conform capacității de muncă a fiecărui individ; - prezentarea beneficiilor pe care potențialii angajatori le pot avea la angajarea unei persoane cu dizabilități; - activități de acomodare la locul de muncă, prin consiliere atât a angajatului cât și a angajatorului; - informarea tinerilor cu dizabilități în legătură cu drepturile pe care le au la locul de muncă; - subvenții pentru angajatori în vederea adaptării postului de lucru, dacă este cazul.	integrarea pe piața muncii a câți mai mulți tineri cu dizabilități.	
---------------------------	---	---	--